

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Ганна Дудчак, 1979 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2020 році Класичний приватний університет за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Працює вчителем української мови і літератури, керівником відділу з профорієнтаційної роботи в Криворізькому ліцеї № 129.

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Класичного приватного університету, м. Запоріжжя від 16.07.2024 року № 81 зі змінами, внесеними наказом 14.10.2024 року № 115 у складі:

Голова – Марія Дяченко, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету, м. Запоріжжя.

Рецензент – Олена Самодумська, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету, м. Запоріжжя.

Офіційні опоненти:

Олександр Іваницький – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології освітньої діяльності Запорізького національного університету, м. Запоріжжя;

Маріанна Швардак – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, м. Мукачево;

Тетяна Рожнова – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-

наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом ректора Класичного приватного університету № 81 від 16 липня 2024 року, протокол Вченої ради Класичного приватного університету № 10 від 26 червня 2024 року та наказом ректора про зміни у складі разової спеціалізованої вченої ради № 115 від 14 жовтня 2024 р., протокол Вченої ради Класичного приватного університету № 2 від 25 вересня 2024 року.

На засіданні «19» грудня 2024 року разова спеціалізована вчена рада прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Ганні Дудчак на підставі публічного захисту дисертації «Підготовка майбутніх магістрів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» до застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано у Класичному приватному університету, м. Запоріжжя.

Науковий керівник – Андрій Сущенко, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету, м. Запоріжжя.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який відповідає пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 7 – статті, опубліковані у наукових фахових виданнях України, 1 – стаття в міжнародному науковому виданні, а також 2 – матеріали конференцій, зокрема:

1. Дудчак Г. П. Перспективні концепти оновлення професійної підготовки майбутніх менеджерів освітньої галузі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2021. Т. 2. Вип. 73. С. 14–18.

2. Дудчак Г. П. Структурно-функціональна характеристика готовності майбутніх магістрів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» до застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2023. Вип. 91. С. 84–90.

3. Дудчак Г. П. Результати педагогічного експерименту з підготовки майбутніх магістрів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» до застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2024. Вип. 69. Т. 2. С. 260–265.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої ради.

Марія Дяченко, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Інституту управління Класичного приватного університету. Оцінка позитивна без зауважень.

Олена Самодумська, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Інституту управління Класичного приватного університету. Оцінка позитивна, із зауваженнями:

1. У тексті дисертації виявлено ряд граматичних, пунктуаційних та інших помилок: повторів, пропущених слів, неузгоджених закінчень слів тощо (стор.29, 31, 48, 50, 52, 74 та ін.). На стор. 41 знайдено також помилку у написанні прізвищ та ініціалів науковців – авторів статті [245] (Н. Приходькіна, Г. Тимошко, Т. Махиня).

2. У розробленому авторському діагностичному інструментарії варто було б врахувати вік та досвід роботи респондентів; виявити, які управлінські технології вони використовували у своїй професійній діяльності

та відслідкувати успішність застосування управлінських технологій після курсу навчання.

3. У тексті авторка іноді оперує такими застарілими поняттями як «навчально-виховний процес» (стор. 23, 44), «навчальний процес» (стор. 33, 119, 165), «навчальний заклад» (стор. 66) тощо, тоді як у Законі України «Про освіту» закріплені терміни «освітній процес», «заклад освіти». Бажано було б використовувати більш усталені академічні понятійні конструкти, що задекларовані на законодавчому рівні.

4. На стор. 130, 137 мова йде про роль викладачів ЗВО, які здійснюють підготовку магістрів. Робота виграла б, якби авторка більш детально розкрила авторський погляд на процес впливу особистості викладачів на формування готовності магістрів до застосування сучасних управлінських технологій.

5. Одним з потужних факторів, що декларується автором у дисертаційному дослідженні як інноваційний є «зайняття викладачем рефлексивної позиції», «професійна рефлексія» (стор. 109), «вибір рефлексивної позиції викладача ЗВО» (стор. 108) тощо. Ми не заперечуємо важливості включення рефлексивного фактора до структури мотиваційно-цільового компонента готовності. Утім, варто було б врахувати два моменти: перше: важливою складовою рефлексії є побудова плану дій або індивідуальної траєкторії розвитку; друге: для підтримки молодих викладачів під час навчання, педагогічної практики та початкових кроків у професії у ЗВО варто розбудовувати систему наставництва, що сприятиме професійному зростанню молодих викладачів. В тексті дисертації ці аспекти представлені надто абстрактно.

6. У роботі наголошується на важливості застосування інтерактивних методів, до прикладу, на стор. 186–187 подано види занять і технології навчання. Утім, авторці варто було б врахувати суттєвий науковий та методичний прогрес у питаннях «інтерактивізації» педагогічних процесів у вищій школі. Можливо розширити коло традиційних та загальновідомих

інтерактивних методів, додавши, наприклад, більш сучасні та інноваційні методики типу «Мета-план», «Критеріальний покер», «Картування процесів» та інші, які добре себе зарекомендували в андрагогічній практиці інститутів післядипломної освіти саме в питаннях розвитку управлінської культури педагогічних працівників закладів освіти.

Олександр Іваницький, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності Запорізького національного університету. Оцінка позитивна, із зауваженнями:

1. Обґрунтування актуальності теми звучить переконливо, але було б корисно включити більше конкретних статистичних даних або прикладів, що ілюструють поточний стан використання сучасних управлінських технологій педагогами вищої школи України. Це дало б можливість підкреслити важливість їх популяризації та впровадження в практику підготовки майбутніх магістрів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

2. Бажано було б конкретизувати, чому саме технології управління проектами та технології управління якістю були обрані серед інших. Варто пояснити, які їхні характеристики роблять їх особливо корисними для викладачів ЗВО. Те пояснення, що знайдено нами в тексті вважаємо недосконалим. До того ж, важко погодитися з позицією автора, згідно якої такі управлінські технології як технології лідерства, ризик-менеджменту, командоутворення не потрапили до цього переліку.

3. Обрані статистичні методи і критерії потребують більш детального обґрунтування. Зокрема, не достатньо пояснено доречність використання критерію Крускала-Волліса для порівняння результатів педагогічного експерименту.

4. У тексті авторка іноді оперує такими застарілими поняттями як «навчально-виховний процес» (стор. 23, 44), «навчальний процес» (стор. 33, 119, 165), «навчальний заклад» (стор. 66) тощо, тоді як у Законі України «Про освіту» закріплені терміни «освітній процес», «заклад освіти». Бажано було б

використовувати більш усталені академічні понятійні конструкти, що задекларовані на законодавчому рівні.

5. У розробленому авторському діагностичному інструментарії варто було б врахувати вік та досвід роботи респондентів; виявити, які управлінські технології вони використовували у своїй професійній діяльності та відслідкувати успішність застосування управлінських технологій після курсу навчання.

6. Вважаємо недоцільним використання у роботі російськомовних ресурсів [113, 114] через військову агресію росії проти України.

Маріанна Швардак, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету. Оцінка позитивна, із зауваженнями:

1. У дисертації спостерігається певна невпорядкованість у структурі розгортання наукового дослідження, що відображається у послідовності розташування розділів та підрозділів. Зокрема: підрозділ 1.2 доцільніше було б подати після загального огляду сучасних управлінських технологій, представленого у підрозділі 1.3.; зміст підрозділів 3.1 та 3.2 значною мірою дублюється в описі експерименту, що призводить до повторення вже висловлених положень і проміжних висновків, а також до змішування методологічних аспектів дослідження з його організаційними елементами та отриманими результатами. Таке структурування ускладнює сприйняття матеріалу і знижує рівень логічної зв'язності наукової роботи.

2. Формулювання ключової дефініції «готовність майбутніх викладачів закладів вищої освіти до застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності» є комплексним і охоплює ключові аспекти поняття, однак використання надмірно складної термінології, зокрема: «когнітивно-змістова», «праксеологічно-діяльнісна підготовленість», «мотиваційно-цільова змобілізованість», – значно утруднює сприйняття сутності даного феномену. Більш спрощене і вже усталене у педагогічній науці

формулювання, наприклад: «інтегративна властивість, що забезпечує здатність ефективно застосовувати сучасні управлінські технології в педагогічних та адміністративних процесах», сприяло б підвищенню доступності й зрозумілості дефініції для ширшої аудиторії.

3. Авторка детально проаналізувала недоліки розробленого опитувальника, зокрема його значну тривалість та складність формулювань, що свідчить про високий рівень самокритичності, прагнення до об'єктивності та неупередженості. Разом з тим, відсутні конкретні пропозиції щодо вдосконалення діагностичного інструменту. Залишається незрозумілим, яким чином можна оптимізувати питання, щоб забезпечити баланс між точністю діагностики та зручністю для респондентів.

4. Технології управління проектами та управління якістю представлені авторкою як одні з найбільш перспективних у сфері дослідження. Разом з тим, виклад означених технологій перевантажений надмірною кількістю історичних деталей, що призводить до недостатньої концентрації на основних ідеях. Доцільніше було б обмежитися стислим історичним оглядом і зосередитися на сучасних аспектах та конкретних прикладах їхнього застосування у викладацькій діяльності.

5. Вважаємо недостатньо розкритим застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності викладачів вищої школи.

Доцільно було б детальніше проаналізувати успішні кейси використання ефективних сучасних інструментів. До прикладу, Trello – багатоплатформну систему управління проектами; Канбан-дошку – інструмент планування та керування завданнями, Moodle – інструмент управління освітнім процесом.

Такий підхід дозволив би наочно продемонструвати їхню ефективність у науково-педагогічній діяльності.

Тетяна Рожнова, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового

інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Оцінка позитивна, із зауваженнями:

1. У першому розділі матеріал пп. 1.3 «Сучасні управлінські технології у сфері освіти як феномен наукового вивчення» (с. 67–96 дисертації), на нашу думку, доцільно було б висвітлити у пп. 1.2. Натомість змістове наповнення другого підрозділу (с. 39-66 дисертації) розкрити у пп. 1.3, оскільки таким чином можна було б досягти плавнішого переходу до характеристики науково-методичного забезпечення процесу формування готовності майбутніх магістрів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» до застосування сучасних управлінських технологій у професійній діяльності (с. 98–161 дисертації).

2. На наш погляд, доцільно було б уточнити, які саме параметри дослідниця визначає як критерії, а які - як показники до кожного з компонентів готовності майбутніх магістрів до застосування управлінських технологій у професійній діяльності (с. 110–120 дисертації) й відобразити це графічно на рис. 2.1 в розроблених авторкою структурі та змісті готовності майбутніх магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» до застосування управлінських технологій у професійній діяльності (с. 121 дисертації).

3. Усвідомлюючи глибоке розуміння та знання порушеної наукової проблеми здобувачкою і творчий підхід авторки до досліджуваного педагогічного явища, висловимо дискусійне побажання: варто було б конкретизувати назву та складники «Моделі процесу контролю в організації» (с. 156; рис. 2.4 дисертації), наблизивши її за спрямуванням і змістом до закладу освіти.

4. У контексті висвітлення зарубіжного досвіду підготовки майбутніх викладачів до застосування інноваційних освітніх та сучасних управлінських технологій у професійній діяльності, бажано було б приділити більше уваги європейському досвіду (на прикладі університетів Польщі, Прибалтійських держав тощо).

5. Дисертанткою досить широко відображено результати дослідження в

наукових публікаціях (8 статтях, з них – 4 одноосібні, 1 – в міжнародному науковому виданні), проте дисертаційна робота набула би більшої значущості, якби авторка приділила більше уваги участі в наукових і науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради;

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Ганні Дудчак ступінь доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради



Марія ДЯЧЕНКО